

PUBLIKUJEME VE SVĚTĚ

Vývoj postojů veřejnosti k osobám trpícím epilepsií v České republice

The trend in public attitudes in the Czech Republic towards persons with epilepsy

Irena Novotná, Ivan Rektor

Cíl: Studie se pokusila vyhodnotit vývoj všeobecných znalostí a postojů veřejnosti k osobám s epilepsií v rozmezí 16 let. Výsledky byly předběžně publikovány v „Novotná, I., et al. Čes. Slov. Neurol. Neurochir., 63/96: 2000, 14–17“.

Metody: Studie byla poprvé provedena v roce 1981 a poté v roce 1984. Zjišťovala postoje a znalosti v české veřejnosti týkající se epilepsie vycházející z modifikovaného dotazníku použitého ve Spojených státech v roce 1949 a poté opakovaně od roku 1968 v SRN. Mírně upravený dotazník byl následně použit v letech 1997–1998 a hodnotitelné byly odpovědi 235 osob.

Výsledky: Charakteristika skupiny respondentů sestávající se z věku, pohlaví, vzdělání a trvalého bydliště, se významně nelišila od skupiny v roce 1981. V letech 1997–1998 mělo asi 94 % dotázaných informace o epilepsii, tedy asi o 16 % více než v roce 1981. Také tolerance dětí s epilepsií byla přibližně o 16 % vyšší. Asi 30 % dotázaných považovalo epilepsii za mentální onemocnění (50 % v roce 1981) a 25 % z nich mělo negativní postoj k plnohodnotnému zaměstnávání epileptiků (42 % v roce 1981). Nelépe informovanou skupinou byly osoby ve věku 50–65 let, dále osoby se středoškolským a vysokoškolským vzděláním, ženy a obyvatelé Brna. Nízká úroveň znalostí byla mezi osobami s věkem nad 65 let, vyučenými, muži a obyvateli venkova. Při dotazu, zda by byli ochotni pomoci osobě postižené záchvatem, odpovědělo 48 % „spíše ano“, 30 % „spíše ne“. Jako hlavní důvod neochoty uváděli dotázaní nedostatečné znalosti jak pomoc poskytnout (33 %) a neschopnost odlišit epileptický záchvat od opilosti (25 %).

Závěr: Obecně, ve srovnání s výzkumem v roce 1981, jsou znalosti významně vyšší. Naopak ve srovnání se situací před 16 lety nebyly významnější rozdíly proti obdobným studiím z jiných evropských zemí. Odpovědi týkající se ochoty pomoci však ukazují, že i přes určité zlepšení není úroveň informovanosti české populace stále uspokojivá.

Eur J Neurol 2002; 9: 535–540

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.

I. neurologická klinika, FN u Svaté Anny, Brno

Zvýšená denní spavost a náhlé usnutí u pacientů s Parkinsonovou nemocí navozené podáním entakaponu

Excessive daytime sleepiness and „sleep attacks“ induced by entacapone.

Martin Bareš, Petr Kaňovský, Ivan Rektor

Ataky náhlého usnutí jsou nepředvídatelné události objevující se bez předchozích varovných prodromů nebo tyto varovné prodromy jsou tak krátké, že pacient nemůže provést dostačující ochranné postupy. Původně byly ataky náhlého usnutí popsány u pacientů s Parkinsonovou nemocí užívajících agonisty dopaminu (pramipexol, ropinirol, pergolid). Nová pozorování rozšiřují povědomí o atakách náhlého usnutí o další antiparkinsonské léky (levodopa aj.). Tři pacienti s pozdními komplikacemi Parkinsonovy nemoci, sledovaní v Centru pro abnormní pohyby a parkinsonismus Brno, spontánně popisovali rozvoj nadměrné denní ospalosti a atak náhlého usnutí po zavedení léčby novým inhibitorem katechol-o-metyltransferázy, entakaponem. U našich pacientů se jeví vysoce pravděpodobné, že ataky náhlého usnutí byly navozeny přídatnou léčbou entakaponem. Po vysazení entakaponu popsané spánkové potíže vymizely. Velmi pravděpodobně byly ataky náhlého usnutí a zvýšená denní spavost způsobeny zvýšenou biologickou dostupností L-DOPA při léčbě entakaponem. Nelze vyloučit vliv vlastního onemocnění (Parkinsonovy nemoci) na rozvoji spánkových poruch, zejména pokud vezme- me v úvahu jejich frekvenci v populaci pacientů s PN. Naše pozorování je však dalším jasným důkazem o tom, že nadměrná denní ospalost a ataky náhlého usnutí nejsou výsadou při léčbě agonisty dopaminu.

Fundamental and Clinical Pharmacology 2003; 17: 113–116

MUDr. Martin Bareš, Ph.D.

I. neurologická klinika FN u sv. Anny, Brno

Centrum pro abnormní pohyby a parkinsonismus Brno, ČR